

Załącznik
do Uchwały Nr XXVI/238/2012
Rady Miejskiej w Więcborku
z dnia 28 grudnia 2012 roku

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2013**

Więcbork , grudzień 2012

Spis treści

Wykaz skrótów użytych w dokumencie	2
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	3
Wstęp	3
Diagnoza problemu konsumpcji napojów alkoholowych i uzależnienia od alkoholu na terenie gminy Więcbork	4
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku	5
Poradnia Leczenia Uzależnień w Więcborku	5
Posterunek Policji w Więcborku	5
Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku	6
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku	6
Instytucje działające w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi na terenie gminy Więcbork	7
Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych	8
Cele Programu	9
Zadania do realizacji	9
Przewidywane efekty realizacji Programu	12
Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii	13
Wstęp	13
Zjawisko narkomanii w środowisku lokalnym	14
Instytucje działające w obszarze przeciwdziałania narkomanii	15
Cele Programu	15
Zadania do realizacji	16
Przewidywane efekty realizacji Programu	17
Postanowienia końcowe	18
Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku	18
Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013	19
Inne ustalenia	19

Wykaz skrótów użytych w dokumencie :

1. **Program** – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013,
2. **GKRPA lub Komisja** – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku ,
3. **Poradnia LU** – Poradnia Leczenia Uzależnień w Więcborku,
4. **Policja** – Posterunek Policji w Więcborku,
5. **GZI** – Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku
6. **MGOPS-** Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku,
7. **PIK** – Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku,
8. **PCPR-** Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku,

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

I. Wstęp

Rok 2013 będzie kolejnym rokiem realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jak również kontynuacją wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Więcbork do roku 2013 przejętą Uchwałą Nr XLIII/406/06 Rady Miejskiej w Więcborku z 02 października 2006r.

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012r. poz. 1356)
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.z 2012r. poz. 124)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.z 2005r. Nr 180,poz. 1493 z późn.zm.)
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2009r. Nr 175,poz. 1362 z późn.zm.)
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2001r. Nr 142,poz.1591 z późn.zm.)
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. Nr 209 poz. 1245).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy Więcbork. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, uzależnionych ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej .

W obecnej dobie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom, dzieciom dotkniętym problemem alkoholizmu, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami. Pomagać to również podejmować działania polegające

na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Więcbork na 2013 rok ma charakter dokumentu rocznego. Okoliczność ta nakazuje opierać planowane w nim działania na podstawach finansowych określonych w przyjętym na dany rok budżecie Gminy Więcbork, bazować w realnie podejmowanych działaniach na istniejącej infrastrukturze organizacji i podmiotów, które w okresie danego roku są w stanie zapewnić realizację przyjętych zadań i priorytetów. Roczna perspektywa zadań powoduje, że większość z nich będzie kontynuacją z lat poprzednich, szczególnie jeśli są adresowane do szerokiego grona odbiorców. Przykładem takich działań są: ogólnopolska kampania profilaktyczna dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych pn. „Zachowaj trzeźwy umysł”, dofinansowanie działalności placówki wsparcia dziennego.

II. Diagnoza problemu konsumpcji napojów alkoholowych i uzależnienia od alkoholu na terenie gminy Więcbork

Bardzo ważnym w planowaniu i realizacji działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych jest dokładne rozpoznanie skali problemów na terenie gminy, zachowań związanych z konsumpcją napojów alkoholowych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanego alkoholem.

Diagnoza stanu problemów alkoholowych przeprowadzona w roku 2011 wśród uczniów gminnych szkół, oraz rodziców wskazuje na istnienie problemu. Dorośli twierdzą, że w hierarchii problemów społecznych, alkoholizm zajmuje drugie miejsce, zaraz po bezrobociu. Na pytanie „Ile czasu minęło, od kiedy pił/a Pan/Pani ostatni raz”, odpowiedzi były następujące: 1-2 dni – 4%, ok. tydzień – 10%, 2 -3 tygodni – 9%, miesiąc do trzech -24%, więcej niż 3 miesiące – 18%, 32% badanych twierdzi, że nie pije wcale jak wynika z powyższego, prawie połowa ankietowanych piła alkohol w okresie ostatnich 3 miesięcy.

Ciekawe też były odpowiedzi na pytanie „z kim po raz pierwszy pił/a Pan/Pani alkohol”, aż 19% przyznaje, że z rodzicami i innymi dorosłymi członkami rodziny, 37 % twierdzi, że z kolegami. Porównanie odpowiedzi na to samo pytanie zadane młodym ludziom w wieku do 18 lat daje podobne wyniki. Ok. 17 % odpowiada, że z rodzicami i innymi dorosłymi członkami rodziny, a 37% twierdzi, że z kolegami. Zatrważające są też odpowiedzi na pytanie „w jakim wieku po raz pierwszy piłeś alkohol”. Ponad 17% młodych ludzi przyznaje, że w wieku 10-12 lat, a ponad 22%, że w wieku 13-15 lat.

Przeprowadzona za rok 2011 analiza porównawcza, dotycząca wartości sprzedanego alkoholu w stosunku do liczby mieszkańców, dostarczyła wiele niepokojących informacji. Wynika z niej, że jeden dorosły mieszkaniec naszej gminy wypił w ciągu roku ok. 174 butelki piwa (16 więcej niż rok wcześniej), ponad 12 „półlitrówek” wódki (1 więcej niż rok wcześniej) i ok. 6 butelek wina. Porównując to ze średnią krajową okazuje się, że jesteśmy trochę poniżej średniej krajowej, ale to i tak ma swoją wymowę.

Sprzedawcy na terenie gminy Więcbork wykazali, że w 2011 r. zakupiono u nich alkohol wartości ponad 7 milionów 700 tysięcy złotych. Wynosi to ok. 570 złotych na jednego

statystycznego i 733 złote na dorosłego mieszkańca naszej gminy. Wyniki te, są wyższe w stosunku do badań przeprowadzonych za rok 2010.

Skale problemu związanego z nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców naszej gminy zobrazują poniżej przedstawione dane instytucji związanych z prowadzeniem działań w sferze przeciwdziałania alkoholizmowi.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku

Do jednych z zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Polskie ustawodawstwo mówi o zobowiązaniu do leczenia odwykowego, a więc nie ma to charakteru przymusu w sensie prawnym. Z ewidencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w roku 2010 wpłynęły 134 wnioski dotyczące osób nadużywających alkohol, z tego 7 skierowano do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego, w roku 2011 wpłynęło 136 wniosków, z czego 13 skierowano do Sądu. Przez 11 miesięcy roku 2012 wpłynęło 64 wnioski, a więc dużo mniej niż w latach poprzednich, z czego 11 skierowano do Sądu.

2. Poradnia Leczenia Uzależnień w Więcborku

W ramach działalności Poradni LU można uzyskać pomoc zatrudnionych tam specjalistów w następujących formach:

1. psychoterapię indywidualną dla osób uzależnionych i członków rodzin
2. psychoterapię rodzinną
3. porady terapeutyczne instruktora terapii uzależnień
4. sesje psychoedukacyjne
5. psychoterapię grupową dla uzależnionych (grupy: motywacyjna, pracy nad głodem alkoholowym, psychoedukacja, tożsamość alkoholowa) i współuzależnionych (grupy: psychoedukacyjna, konstruktywnych zachowań)
6. porady diagnostyczne

Z informacji uzyskanych z Poradni LU wynika, że w ciągu ostatniego roku udzielono 1364 porady, 212 osobom. Dane te, świadczą o skali problemu i potrzebie działania.

3. Posterunek Policji w Więcborku

Podejmując działania na temat przeciwdziałania alkoholizmowi nie można pominąć roli Policji, która jest zobowiązana do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania porządku publicznego.

Policja informuje, że w ciągu ostatniego roku do wytrzeźwienia zatrzymano w Izbie Zatrzymań 85 osób (w poprzednim roku 74). Ujawniono 3 przestępstwa popełnione pod wpływem alkoholu przez nieletnich. Zatrzymano 101 kierujących pojazdami mechanicznymi pod wpływem alkoholu. Ukarano 45 osób za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych.

4. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku

Od czerwca 2011 roku w gminie Więcbork działa Gminny Zespół Interdyscyplinarny. Zasadniczymi jego celami jest budowanie lokalnego systemu opieki i wsparcia dla rodziny i dziecka, a także zsynchronizowanie i wypracowanie standardów współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych pracujących i zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedurą Niebieskiej Karty w okresie od czerwca 2011 roku do grudnia 2011 roku objęto 11 rodzin, z czego u 8 rodzin dotkniętych przemocą wystąpił problem alkoholowy, natomiast w okresie od stycznia 2012 roku do października 2012 roku omawianą procedurą objęto 50 rodzin, z czego u 41 rodzin dotkniętych przemocą wystąpił problem alkoholowy. Z powyższego wynika, że przemoc w rodzinie bardzo często jest związana z nadużywaniem alkoholu. Osoby znajdujące się w stanie po spożyciu alkoholu tracą samokontrolę i mogą zachowywać się w nieprzewidywalny sposób. Częste nadużywanie alkoholu prowadzi do nasilenia się zachowań agresywnych. Dlatego tak istotne jest podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu ograniczenie omawianych zachowań dysfunkcyjnych.

5. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku

Zgodnie z art.2 ust.1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pracownicy socjalni Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

Powody przyznania pomocy w latach 2010-2011

Powody trudnej sytuacji życiowej	2010 rok		2011 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	412	1.391	321	1.010
Bezdomność	4	4	7	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	48	276	40	234
w tym : wielodzietność	26	177	23	162
Bezrobocie	374	1.302	329	1.132
Niepełnosprawność	294	874	285	840
Długotrwała lub ciężka choroba	349	1.052	341	1.001
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	228	875	218	760
Przemoc w rodzinie	35	138	32	138
Alkoholizm	82	216	90	216

źródło: opracowania własne MPiPS -03

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą w latach 2010-2011

Wyszczególnienie	2010 rok		2011 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych	589	1.802	558	1.701
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	13	73	12	77
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	589	1.802	557	1.700

źródło: opracowania własne MPiPS-03

Jak wynika z powyższej analizy główną przyczyną złego funkcjonowania rodzin jest ubóstwo, które jest następstwem bezrobocia oraz takich czynników dysfunkcyjnych jak: przemoc w rodzinie, alkoholizm, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Analiza stanowi podstawę do określenia na jakich płaszczyznach życia rodzin należy podjąć działania, aby rodzina prawidłowo zaczęła funkcjonować.

III. Instytucje działające w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi na terenie gminy Więcbork

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku
2. Urząd Miejski w Więcborku,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku,
4. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku,
5. Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku,
6. Placówki służby zdrowia,
7. Poradnia Leczenia Uzależnień w Więcborku,
8. Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica Środowiskowa „Uśmiech” w Więcborku
9. Szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne działające na terenie gminy Więcbork,
10. Sąd (kuratorzy działający na terenie gminy),
11. Posterunek Policji w Więcborku,
12. Kościół,
13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku,
14. Organizacje pozarządowe.

IV. Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych

Do kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na obrót napojami alkoholowymi zobowiązany jest Burmistrz w związku z wydanym zezwoleniem na sprzedaż napojów alkoholowych oraz Policja i członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Kontrola dostępności alkoholu sama w sobie nie rozwiązuje problemu.

Gmina realizuje politykę ograniczania dostępności do napojów alkoholowych poprzez następujące działania:

1. Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Burmistrza Więcborka, po uprzednim uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Ustalenie przez Radę Miejską w Więcborku :
 - a) limitów punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży,
 - b) zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Więcbork,
3. Kontrolowanie punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przez upoważnionych przez Burmistrza członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pod kątem przestrzegania przez przedsiębiorców zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ustawowych zakazów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonych w art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie praw i obowiązków wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
5. Propagowanie kultury spożywania napojów alkoholowych.

Rada Miejska Więcborka, uchwałą Nr XI/74/2011 z dnia 29 września 2011 roku ustaliła liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Limit maksymalnej liczby punktów wynosi – 45.

Aktualnie (na dzień 01.10.2012 r.) na terenie gminy Więcbork zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych bez względu na zawartość procentową alkoholu posiada 55 punktów, z tego 31 na terenie miasta Więcborka. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5 % (z wyjątkiem piwa) wynosi 43.

V. Cele Programu

Nadrzędnym celem Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Cele szczegółowe to:

1. Zwiększenie dostępności do instytucji wspomagających proces leczenia oraz rehabilitacji osób nadużywających substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.
2. Redukcja szkód spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych, tzn. alkoholu i narkotyków.
3. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej co do skutków używania substancji psychoaktywnych.
4. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji wchodzących w skład zespołów do działań interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przemocy.
5. Inicjowanie działań edukacyjnych adresowanych do szeroko rozumianej społeczności lokalnej dotyczącej używania substancji psychoaktywnych oraz ich konsekwencji.

VI. Zadania do realizacji

Lp.	Zadanie	Działania	Realizator/ współrealizator	Wskaźnik
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	1. Zakup usług zdrowotnych w Poradni Leczenia Uzależnień w Więcborku , 2. Utworzenie punktu konsultacyjnego na terenie wiejskim	1.- MGOPS -Poradnia LU 2. - NZOZ PROVITA , - MGOPS - Poradnia LU	1. - Liczba udzielonych porad - Liczba zrealizowanych programów 2. Liczba udzielonych konsultacji
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	1. Wsparcie finansowe bieżącej działalności Placówki Wsparcia Dziennego- Świetlicy Środowiskowej „Uśmiech” w Więcborku 2. Zwiększenie umiejętności readaptacyjnej dla osób dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie :	1.- MGOPS - Świetlica Środowiskowa” Uśmiech” w Więcborku 2. – MGOPS (PIK, pracownicy socjalni) , - GZI - PCPR - Poradnia LU	1. – Liczba uczestników zajęć w świetlicy 2. – liczba udzielonych porad , - liczba osób objęta

		- pomoc psychologiczna - praca socjalna - pomoc prawna - programy rehabilitacyjne - działania interdyscyplinarne wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie – procedura Niebieskiej Karty prowadzonej w ramach grup roboczych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego -współfinansowanie telefonu zaufania „ Niebieska Linia” 3. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym kierowanie do sądu wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego	- GKRPA 3. –GKRPA - Sąd Rejonowy, - pracownicy socjalni MGOPS, - GZI	programami rehabilitacyjnymi - liczba Niebieskich Kart, w tym liczba zakończonej procedury Niebieskiej Karty, 3.- liczba wniosków skierowanych do GKRPA, - liczba wniosków skierowanych do sądu, - liczba udzielonej pracy socjalnej ukierunkowanej na podjęcie leczenia, - liczba procedur Niebieskiej Karty powiązanej z nadużywaniem alkoholu
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych , w szczególności dla dzieci i młodzieży	1. Realizowanie w placówkach oświatowych programów edukacyjno-informacyjnych przez podmioty posiadające odpowiednie uprawnienia w tym zakresie . 2. Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych promujących zdrowy styl życia (np. organizacja czasu wolnego, zajęcia sportowe, Rajd Radości, Piknik Przyjaźni, konkurs plastyczny) 3. Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców: - zajęcia edukacyjne dla	1.- MGOPS, - placówki oświatowe, - podmioty uprawnione do realizacji programów, 2. –MGOPS - placówki oświatowe, - kluby sportowe 3.- MGOPS - Policja	1.-liczba zrealizowanych programów - liczba uczestników programów 2.- liczba kampanii - liczba uczestników kampanii - liczba prac konkursowych 3. – liczba zajęć edukacyjnych - liczba

		młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, - zwiększenie liczby kontroli trzeźwości kierowców. 4. Finansowanie szkoleń, warsztatów , konferencji , itp. dla realizatorów wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2013r. w celu podniesienia kwalifikacji i profesjonalizmu świadczonych usług. 5. Zakup specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych 6. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18-tego roku życia, osobom, których zachowanie wskazuje że znajdują się w stanie nietrzeźwości a także na kredyt lub pod zastaw	4. – MGOPS - podmioty organizujące szkolenia , warsztaty, konferencji, itp. 5. MGOPS 6. GKRPA	uczestników zajęć edukacyjnych - liczba przeprowadzonych kontroli trzeźwości kierowców 4.- liczba uczestników 6.-liczba przeprowadzonych kontroli -liczba podjętych działań -liczba uczestników działań
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych , służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie klubów abstynenta oraz innych form działań pomocowych poza terapią , których odbiorcami są osoby uzależnione i ich rodziny 2. Wspomaganie organizacji pozarządowych , instytucji i osób fizycznych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień .	1.-MGOPS - Kluby abstynenta 2.-MGOPS - organizacje pozarządowe - osoby fizyczne	1. – Liczba przedsięwzięć - liczba uczestników 2.- Liczba przedsięwzięć - liczba uczestników

VII. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Podniesienie świadomości mieszkańców gminy wobec skutków nadużywania alkoholu.
2. Zwiększanie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczaniem alkoholizmu na terenie gminy.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu.
4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, wynikających z uzależnienia i współuzależnienia.

W celu sprawdzenia, czy planowane efekty zostały osiągnięte, niezbędne jest prowadzenie czynności monitorujących i prowadzenie działań korygujących.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

I. Wstęp

Narkomania oznacza nadużywanie środków psychoaktywnych, potocznie – narkotyków, do jakich zaliczane są naturalne lub syntetyczne substancje, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego – oddziałują na ośrodkowy układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, percepcji, nastroju. Rozróżniamy narkotyki pochodzenia naturalnego, takie jak: opium, liście koki, konopie indyjskie czy grzyby halucynogenne oraz otrzymywane w laboratoriach chemicznych, do których należą: amfetamina, ecstasy czy LSD. Środki psychoaktywne mają zdolność wywoływania uzależnień oraz uszkodzania najważniejszych narządów człowieka. Uzależnienie fizyczne jest to przystosowanie organizmu do obecności określonego środka psychoaktywnego, zaś uzależnienie psychiczne oznacza potrzebę, przymus przyjmowania określonej substancji, brak której powoduje lęk, niepokój, poczucie zagrożenia. Myśli i działania osoby uzależnionej koncentrują się wokół narkotyków, ich zdobywania i zażywania.

Narkomania niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne). Ryzyko zgonu wśród narkomanów jest kilkakrotnie wyższe niż w porównywalnej wiekowo populacji generalnej.

Ustawodawca w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii.

Kierunki i rodzaje działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii, cele i sposoby ich osiągnięcia oraz podmioty zobowiązane do ich realizacji określa Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii. Jest on realizowany w trzech podstawowych obszarach: profilaktyki, szeroko pojmowanego leczenia i ograniczenia podaży, obejmuje swym zasięgiem wiele grup docelowych:

- w części profilaktycznej jest to ogół społeczeństwa, ale przede wszystkim dzieci i młodzież w wieku 10-25 lat, w tym młodzież z grup ryzyka,
- w części dotyczącej leczenia, program adresowany jest do osób używających narkotyki w sposób szkodliwy i uzależnionych od nich. W tej grupie spotyka się ludzi w wieku od kilkunastu do sześćdziesięciu i więcej lat, ale 80% z nich mieści się w przedziale 16-29 lat,
- działania z zakresu ograniczenia podaży skierowane są przede wszystkim na organizacje przestępcze.

Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii stawiają za główny cel gminy profilaktykę, czyli działania mające zahamować tempo wzrostu tego niebezpiecznego procederu.

W art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii wymienione są zadania, których realizacja ma przeciwdziałać zagrożeniom uzależnienia od narkotyków.

Zadania obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;

3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo- rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

II. Zjawisko narkomanii w środowisku lokalnym

Przeprowadzona w 2011 roku diagnoza pokazuje, że w środowisku lokalnym jest niewielka grupa młodzieży, która miała do czynienia ze środkami odurzającymi. W większości były to kontakty jednorazowe, wynikające najprawdopodobniej z ciekawości. Jedno z pytań diagnozy brzmiało: „Czy zdarzyło Ci się kiedyś upić, spróbować jak działają dopalacze, narkotyki?” - otrzymaliśmy następujące odpowiedzi:

Częstotliwość	Szkoły Podstawowe %		Gimnazja %		Szkoły średnie %	
	alkohol	dopalacze	alkohol	dopalacze	alkohol	dopalacze
tak, wielokrotnie	0	0	21	5	11	0
tak, kilka razy	5	0	21	4	25	2
tak, raz	6	1	18	5	19	6
nigdy	89	99	40	86	45	92

Jak wynika z powyższego zestawienia, najbardziej niekorzystnie wypadają gimnazjaliści.

Zapytaliśmy również badanych uczniów czy uważają, że do dobrej zabawy potrzebne są środki odurzające. Wśród uczniów szkół podstawowych: na „Tak” nie wskazał żaden uczeń, „Nie” – 92 % badanych, 8% odpowiedziało, że w niewielkich ilościach.

Wśród gimnazjalistów aż 19% uważa, że „Tak”, 63% że „Nie”, a 18 %, że w niewielkich ilościach.

Wśród młodzieży szkół średnich: 12% uważa, że „Tak”, 72% że „Nie”, a 16% że w niewielkich ilościach.

W okresie od 01.10.2011r. do 31.09.2012r. Policja ujawniła 3 przypadki posiadania narkotyków przez osoby dorosłe. W styczniu 2012 r. Policja znalazła u jednego z mieszkańców Więcborka 0,88g marihuany (inf. pras.).

W lipcu 2012 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgłosił się młody mężczyzna z prośbą o pomoc w znalezieniu dla niego ośrodka odwykowego dla osób uzależnionych od narkotyków, ponieważ chciałby podjąć terapię. Podjęte czynności wykazały, że osobę tą można przewieźć do Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu. Transport zapewnił Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku.

Zainteresowany po kilku dniach pobytu wypisał się na własną prośbę i wyjechał poza granice kraju.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku do dnia 31 października 2012 roku wszczął procedurę Niebieskiej Karty w związku z nadużywaniem narkotyków wobec jednej rodziny.

III. Instytucje działające w obszarze przeciwdziałania narkomanii

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku
2. Urząd Miejski w Więcborku,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku,
4. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Więcborku,
5. Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku,
6. Placówki służby zdrowia,
7. Poradnia Leczenia Uzależnień w Więcborku,
8. Placówka Wsparcia Dziennego - Świetlica Środowiskowa „Uśmiech” w Więcborku
9. Szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne działające na terenie gminy Więcbork,
10. Sąd (kuratorzy działający na terenie gminy),
11. Posterunek Policji w Więcborku,
12. Kościół,
13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Kr. z siedzibą w Więcborku,
14. Organizacje pozarządowe.

IV. Cele Programu

1. Cel główny

Ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów.

Cele szczegółowe to:

1. Zwiększenie dostępności do instytucji wspomagających proces leczenia oraz rehabilitacji osób nadużywających substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.
2. Redukcja szkód spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych, tzn. alkoholu i narkotyków.
3. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej co do skutków używania substancji psychoaktywnych.
4. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji pomocowych w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
5. Inicjowanie działań edukacyjnych adresowanych do szeroko rozumianej społeczności lokalnej dotyczącej używania substancji psychoaktywnych oraz ich konsekwencji
- 6.

V. Zadania do realizacji

L.p.	Zadanie	Działania	Realizator / współrealizator	Wskaźnik
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem	1. Zakup usług zdrowotnych w Poradni Leczenia Uzależnień w Więcborku	- MGOPS - Poradnia LU	- Liczba osób którym udzielono porad - liczba zrealizowanych programów
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej	Zwiększenie umiejętności readaptacyjnej dla osób dotkniętych problemem narkomanii : - pomoc psychologiczna - praca socjalna - pomoc prawna.	- MGOPS (PIK, pracownicy socjalni) - PCPR	- liczba udzielonych porad
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie zajęć sportowo rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych	1. Realizowanie w placówkach oświatowych programów edukacyjno-informacyjnych przez podmioty posiadające odpowiednie uprawnienia w tym zakresie . 2. Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych promujących zdrowy styl życia (np. organizacja czasu wolnego, zajęcia sportowe, Rajd Radości, Piknik Przyjaźni, konkurs plastyczny h) 3. Finansowanie szkoleń, warsztatów , konferencji , itp. dla realizatorów wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2013r. w celu podniesienia kwalifikacji i profesjonalizmu świadczonych usług. 4. Działalność informacyjno - edukacyjna	1.- MGOPS, - placówki oświatowe, - podmioty uprawnione do realizacji programów, 2. –MGOPS - placówki oświatowe, - kluby sportowe 3. – MGOPS - podmioty organizujące szkolenia , warsztaty, konferencje, itp. 4. PIK	1.-liczba zrealizowanych programów - liczba uczestników programów 2.- liczba kampanii - liczba uczestników kampanii - liczba prac konkursowych 3. – liczba uczestników 4. – liczba osób
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii	Wspomaganie organizacji pozarządowych , instytucji i osób fizycznych w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień .	-MGOPS - organizacje pozarządowe - osoby fizyczne	- liczba przedsięwzięć - liczba uczestników

5.	Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego	1. Dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem używania substancji psychoaktywnych . 2. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków odurzających oraz osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.	1.MGOPS – pracownicy socjalni 2.MGOPS – pracownicy socjalni -PIK	1.Liczba rodzin 2.- Liczba rodzin - liczba kontraktów socjalnych.
----	--	--	--	---

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Podniesienie świadomości mieszkańców gminy wobec skutków używania substancji psychoaktywnych.
2. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od narkotyków.
3. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, wynikających z uzależnienia i współuzależnienia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

I. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku.

1. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku należy podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
Zgodnie z art.4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku jest także :
 - a) inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych ujętych w opracowanym Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - b) opiniowanie wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży zgodnie z podjętą Uchwałą Nr XI/74/2011 Rady Miejskiej w Więcborku z dnia 29 września 2011 w sprawie ustalenia na terenie gminy Więcbork liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
 - c) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych. W celu przeprowadzenia kontroli wymagane jest stosowne upoważnienie wydane przez Burmistrza Więcborka.
2. Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Więcborku za udział w każdym posiedzeniu Komisji plenarnej lub zespołowej (w przypadku, gdy w jednym dniu obraduje komisja plenarna i zespołowa przysługuje jedno wynagrodzenie). Za udział w pracach Komisji plenarnej lub zespołowej rozumie się także udział w szkoleniach , naradach lub konferencjach.
3. Wynagrodzenie przysługuje w wysokości :
 - a) 120,-zł dla Przewodniczącego Komisji
 - b) 90,-zł dla pozostałych członków Komisji.
4. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności potwierdzona przez Przewodniczącego GKRPA, a w wypadku jego nieobecności lista potwierdzona przez innego członka komisji wyznaczonego przez niego do pełnienia jego obowiązków. W przypadku udziału w szkoleniach, naradach lub konferencjach, wynagrodzenie wypłaca się na podstawie złożonego przez członka komisji oświadczenia stwierdzającego udział w szkoleniu, naradzie lub konferencji.
5. Termin wypłaty wynagrodzenia:
 - a) wypłata następuje do końca miesiąca, w którym odbyło się posiedzenie Komisji w przypadku, jeżeli lista obecności stanowiąca podstawę wypłaty wynagrodzenia przekazywana jest do Działu Finansowo- Kadrowego MGOPS w Więcborku najpóźniej do 23- go dnia tego miesiąca,
 - b) wypłata następuje w miesiącu następnym, w przypadku, gdy lista obecności stanowiąca podstawę wypłaty wynagrodzenia przekazywana jest do Działu

Finansowo- Kadrowego MGOPS Więcborku po 23- im dniu miesiąca, w którym odbyło się posiedzenie Komisji.

6. Wypłata następuje przelewem na wskazane przez członka komisji konto.
7. Wynagrodzenie dla członka Komisji podlega potrąceniom zgodnie z obowiązującymi przepisami.
8. W przypadku nieobecności na posiedzeniu Komisji wynagrodzenie nie przysługuje.

II. Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013

Źródłem środków na finansowanie Programu są dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

Podstawa prawna: art.18² ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012r. poz.1356)

III. Inne ustalenia

1. Na podstawie art. 4¹, ust. 2, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013 realizowany będzie przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku.
2. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013 i osiągniętych efektów będzie integralną częścią rocznego sprawozdania z działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku.
3. Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku w drodze zarządzenia powoła zespół opiniujący wnioski podmiotów o dofinansowanie przedsięwzięć związanych z szeroko rozumianą profilaktyką przeciwdziałania alkoholizmowi i innym uzależnieniom.